

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 395

гр. София, 07.02.2023 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО VI ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в закрито заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ралица Манолова

Членове: Цветан Ив. Колев
Петър Стоицев

като разгледа докладваното от Цветан Ив. Колев Въззивно частно наказателно дело № 20221100605365 по описа за 2022 година

С Определение № 3332, постановено на 03.11.2022 година, по ЧН дело № 8161, Софийски районен съд е потвърдил Постановление на Софийска районна прокуратура, постановено на 13.06.2022 година, с което последната е прекратила наказателното производство по досъдебно производство № 92/2021 година, по описа на Следствен отдел на СРП, пр. преписка № 48748/2020 година, по описа на СРП.

Недоволен от това определение е останал жалбоподателят Р. В. Д.. Обжалва го с частна жалба, депозирана от процесуалният му представител, адвокат Й.Н. с оплаквания за незаконосъобразност и неправилност, изразяващи се най-общо в едностранчиво и превратно тълкуване на доказателствата.

Софийска районна прокуратура не взема становище по частната жалба.

Въззивният съд, след като се запозна с материалите по делото, становищата на страните, прецени доказателствата, съобрази закона и след щателна проверка на атакуваното с частната жалба определение, намери за установено от фактическа и правна страна следното:

Частната жалба е **процесуално-допустима**.

Същата е депозирана в законоустановеният срок, от лице, което съобразно повдигнатото обвинение има качеството, „пострадал“, по цитираното по-горе досъдебно производство, което пък досъдебно производство е прекратено с акт на надлежен орган, /с акт на прокурора/, т.е. жалбоподателят е активно легитимиран да атакува акта на прокуратурата.

Разгледана „по същество“, частната жалба е **неоснователна**.

Съображенията на съда са следните:

По отношение на фактите:

В хронологичен порядък, фактите, такива каквито са установени са следните:

Пред СДВР е образувано досъдебно производство № 513 ЗМК – 38/2020 година, пр. преписка № 278/2020 година, по описа на Специализирана прокуратура /закрита/. Досъдебното производство е образувано за разследване на престъпление по чл.131,ал.1,т.2, във вр. с ал.1, във вр. с чл.-130,ал.2 от НК за това, че на 10.11.2020 година, около 06,00 часа, полицейски орган при изпълнение на службата му е причинил на Р. В. Д. болка – престъпление по чл.131,ал.1,т.2, във вр. с ал.1, във вр. с чл.130,ал.2 от НК.

С Определение, постановено по НЧД № 3122/2020 година, по описа на СпНС /закрит/ е било издадено разрешение за извършване на процесуално-следствено действие „претърсване и изземване“ в недвижим имот – къща, находяща се в град София, ж.к. „Манастирски ливади“, улица ****, обитавана от П.Л.Т., /обвиняем/.

Със Заповед № 8121 З-1154/20.10.2020 година на Главния секретар на МВР, план рег. № 14729/19.10.2020 година, по описа на СДВР и Заповед № З-66/10.11.2020 година на Директора на СДВР била извършена и специализирана полицейска операция по задържане на лица и извършване на претърсвания и изземвания на различни адреси, включително и на посочения по-горе.

Реализацията на полицейската операция била планирана за ранните часове на 10.11.2020 година.

Недвижимият имот – къща, находяща се в град София, ж.к. „Манастирски ливади“, улица **** представлява двуфамилна жилищна сграда, чийто първи етаж се обитавал от свидетеля Р. В. Д., частен жалбоподател в настоящото производство, заедно с неговото семейство /съпруга, две деца, родители В. Д. и П. Д.а/, докато вторият се обитавал от обвиняемия в посоченото по-горе досъдебно производство П.Т., заедно с неговото семейство – жена му М.Х.Ф. и двете им деца.

Когато започнала полицейската операция П.Т. не бил в дома си.

На посочената дата – 10.11.2020 година, преди 06,00 часа на адреса се събрали участниците в операцията, отразени и в съгласувания план, сред които и свидетелите Х.Т., Д.М., В.Г., Г.Б., В.Р., А.А., К.Б., Р.Х., Ц.Н., Я.Л., И.И., К.Р., Я.П., Р.Г., П.К., К.С., С.И. и А.С., всички те служители на СДВР. Присъствали и поемни лица – свидетелите М.К. и В.К..

Около 06,00 часа започнала реализацията. Полицейските служители силно потропали на входната врата към двора на къщата, от към улицата, викайки: „Отваряйте! Полиция!“.

Вратата отворила свидетелката П. Д.а – майка на жалбоподателя Р. Д..

В къщата влезли първоначално с поставени на главите маски, служителите от групата за задържане при СДВР. С тях влязъл, но без поставена на лицето маска свидетелят В.Р.. След групата за задържане, в къщата влезли и свидетелите Х.Т., Д.М., В.Г. и Г.Б..

Частният жалбоподател Р. Д., разбуден от шума излязъл от стаята си и започнал да се кара с полицаите. Те му отвърнали с думите „Лягай! Полиция!“, но тъй като Д. не се подчинил, бил повален на земята, а свидетелят А.А. му поставил и белезници, докато свидетелят Ц.Н. притискал Д. към земята с коляно, за да не се движи.

След това, А. и Х. вдигнали Д. на крака, извели го в трапезарията и го поставили да седне на стол. Там вече седял на стол и бащата на жалбоподателя – свидетелят В. Д.. Свидетелката П. Д.а, се движела свободно из стаите и периодично влизала в трапезарията, за да проверява как са синът и съпругът й. Р. Д. и В. Д. били оставени за кратко да бъдат наблюдавани само от свидетеля Р.Х.. Х. отворил прозореца, за да наблюдава ставащото навън. След малко в трапезарията влязъл и свидетелят Т., който по молба на Р. Д. разпоредил да му свалят белезниците и да му донесат пуловер, тъй като му било студено.

Извършени били и фактическите действия по разрешеното процесуално-следствено действие „Претърсване и изземване“. Иззети били вещи, което е отразено и в съставения протокол.

На същата дата – 10.11.2020 година, около 13,50 часа, свидетелят Р. Д. посетил съдебен лекар – д-р. А.Н.Х., специалист по съдебна медицина в КСМД при Медицински университет София. Съобщил му, че сутринта, около седем часа са му нанесени удари от служители на СДВР, поставени са му белезници и му е счупен зъб.

Съдебният лекар установил, че по двете китки на Р. Д. има охлузвания и травматични изменения, които отговарят да са получени по начина, сочен от последния. Не е установил други наранявания, включително и твърдяното от Д. „счупване на зъб“. Издадено е Съдебно-медицинско удостоверение № 367.11/2020/10.11.2020 година.

Р. В. Д., депозирал пред Софийска районна прокуратура жалба, в която описал действия, които според него представляват упражнено по отношение на него полицейско насилие и са довели до причиняването му на телесни увреждания.

Въз основа на тази жалба е образувано досъдебно производство № 92/2021 година, по описа на СлО на СГП.

След образуване на досъдебното производство, в процеса на събиране на доказателства е изготвена и съдебно-медицинска експертиза, която базирайки се на описаното по-горе съдебно-медицинско удостоверение установила възможна причинно-следствена връзка между констатираните от съдебния лекар наранявания и поставянето на белезници на ръцете на Р. Д.. Експертизата е подчертала, че не са установени при прегледа травматични увреждания в областта на слепоочието и зъбите, както и други части на главата.

По доказателствата и техния анализ:

Доказателствата, събрани в рамките на досъдебното производство са писмени и гласни.

Гласните доказателства биха могли да бъдат обособени в три отделни групи:

В първата група, следва да бъдат включени показанията на свидетелите Р. Д., жалбоподател, В. Д. и П. Д.а, съответно негови майка и баща. В показанията си, лицата от тази група свидетелстват за извършено насилие от страна на полицейските служители над Р. Д.. Справедливо е да се отбележи, че показанията на тримата, в насока: интензитет и вид на упражненото

насилие, не са еднозначни. Р. Д. споделя, че му е нанесен удар в областта на лицето с юмрук от свидетеля Х., че вследствие на това му е разбит зъб и той го е изплюл върху кухненската маса, до която е бил сложен да седне, както и че от същия служител на СДВР злоумишлено са били прекомерно силно пристегнати, поставените му белезници. Близки по характер са и показанията на свидетеля В. Д., докато свидетелката П. Д.а не твърди да е станала свидетел на удари в главата на сина ѝ, или където и да е и такова допълнително пристягане на белезниците му.

Във втората група следва да бъдат класифицирани показанията на свидетелите, които отричат да е упражнено насилие, т.е. да са упражнени от полицейските служители действия, които да надхвърлят необходимите за обезпечаване възможността за изпълнение на служебните им действия. В тази група попадат показанията на свидетелите Х.Т., Д.М., В.Г., Г.Б., В.Р., А.А., К.Б., Р.Х., Ц.Н., Я.Л., И.И., К.Р., Я.П., Р.Г., П.К., К.С., С.И. и А.С., всички те служители на СДВР. Тези свидетели съдът обособява в тази втора група от една страна поради вече посоченото – те не свидетелстват за упражнено насилие над Р. Д., но и поради причина, че всички те са и служители на СДВР и техните показания, с оглед характера на престъплението, за което е провеждано разследване следва да бъдат подложени на допълнителна, дори и прекомерна критична преценка.

В третата група могат да бъдат включени показанията на присъствалите при извършване на процесуално-следственото действие поемни лица – свидетелите М.К. и В.К.. Техните показания са от особено значение за разкриване на обективната истина и в частност за проверка на показанията на всички свидетели, включени в определената по-горе втора група гласни доказателства. И все в тази насока следва да се отчете обстоятелството, че и двамата, за които липсват данни за заинтересованост, подобна на тази при служителите на СДВР, твърдят, че не са възприели действия на насилие, както от свидетеля Х., така и от други от участващите в реализацията лица.

Съществено значение за изясняване на фактите и за проверка показанията на свидетелите има писменото доказателство Съдебно-медицинско удостоверение № 367.11/2020/10.11.2020 година, в което са описани наранявания, единствено по китките на Р. Д., не и по главата, не и счупен зъб. Прегледът от съдебния лекар, както е видно от удостоверението и както се признава от самия Р. Д. е осъществен само няколко часа след претърсването в дома и установеното непосредствено от медикът би следвало да се възприема и кредитира с достатъчна доза увереност. Този първичен официален писмен документ подкрепя изнесеното от онази – втора, по-голяма група свидетели, подкрепяйки тезата, че удари в лицето и главата на Р. Д. не са нанасяни от служителите на СДВР.

В подобна насока са и фактите, установени допълнително, посредством изготвената съдебно-медицинска експертиза, която веднъж подкрепя установеното чрез първичния писмен документ, /медицинско удостоверение/, втори път, подкрепя и показанията на служителите на МВР.

При този разбор на доказателствата и съответно, при така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна следното:

По правото:

Досъдебно производство № 92/2021 година, по описа на Сл.О на СГП е образувано за проверка на това има ли извършено спрямо Р. В. Д. престъпление по чл.131,ал.1,т.2, във вр. с чл.130,ал.2 от НК.

Правилното решение на казуса е възможно след внимателна проверка на фактите, през призмата на специалните разпоредби, уреждащи дейността на органите на Министерство на вътрешните работи и в частност, разпоредбите на ЗМВР.

Още с разпоредбата на чл.3,ал.1,т.2 и т.5 от Закона, законодателят е регламентирал задължението на органите на Министерство да осъществяват дейността си, въз основа на принципа на зачитане и гарантиране на правата и свободите на гражданите и тяхното достойнство, както и съблюдаването на обективност и безпристрастност.

Със следващата разпоредба, Законът поставя своеобразен равновес на посочените задължения на служителите на МВР с насрещните такива на държавните органи, гражданите и организациите, цитат: „.....чл. 4 от ЗМВР: държавните органи, организациите, юридическите лица и гражданите са длъжни да оказват съдействие и да спазват разпорежданията на органите на МВР, издадени при или по повод осъществяване на определените им със закон функции.....“.

Правната доктрина и съдебната практика са се обединили около разбирането, че служителите на МВР могат да пристъпят към упражняването на по-категорични и силови действия спрямо гражданина само ако поведението му премине границата на допустима търпимост и демонстрира явно оскърбително или унизително отношение към служителите на полицията, т.е. ако е вулгарно и непристойно. Допустими са такива по-крути действия и тогава, когато гражданинът не се подчини на разпореждането на служителите на МВР и когато възпрепятства полицейската проверка.

В конкретният случай, в началото на извършване на процесуално-следственото действие, /което няма никакво съмнение, че е било законно разрешено от компетентен съд/, свидетелят Р. Д. е направил опит да осуети действията на полицейските служители, по този начин да попречи на осъществяване на техните служебни задължения, в това число и като е отказал да се подчини на полицейското разпореждане „Лягай на пода“.

Очевидно, събуден в дома си рано сутринта, той е бил афектиран, може би и объркан от необичайната за него и семейството му ситуация. И по всяка вероятност преценката му не е била най-точната и примерена, на която той е способен. При други обстоятелства най-вероятно Д. би постъпил по съвсем друг начин, по-спокойно и с известно разбиране към задълженията на полицията. За последното, /че той принципно е човек разсъдлив и умерен/, говори и последващото му поведение – относително спокойно той е помолил да се затвори прозореца, приел е даденият му пуловер и е поискал да му се разхлабят белезниците. За това че е бил спокоен и не е пречил на проверката от един момент нататък говори и обстоятелството, че белезниците му са не само разхлабени, но и свалени по нареждане на по-висшестоящ полицейски служител. Това пък от своя страна е и допълнителна индиция, сочеща на обстоятелството, че служителите на СДВР не са имали някаква предварителна негативна настройка при осъществяване на това претърсване или такава

спрямо самия Р. Д..

За пълна прецизност съдът ще цитира текстовете от относимата към случая правна уредба по Закона за МВР:

„ ....Чл. 61, ал. 2 ЗМВР за осъществяване на индивидуалната превенция на правонарушенията полицейските органи извършват действия по отношение на лица, за които има достатъчно основание да се предположи, че ще извършат престъпни или други противоправни действия, които застрашават обществения ред;

Чл. 65, ал. 1 ЗМВР полицейските органи предупреждават устно или писмено лицето, за което има достатъчно данни и се предполага, че ще извърши престъпление или нарушение на обществения ред;

Чл. 72, ал. 1 ЗМВР полицейските органи могат да задържат лице:

1. за което има данни, че е извършило престъпление;

2. което след надлежно предупреждение съзнателно пречи на полицейски орган да изпълни задължението си по служба;

3. което показва тежки психични отклонения и с поведението си нарушава обществения ред или излага живота си или живота на други лица на явна опасност;

4. при невъзможност да се установи самоличността му в случаите и по начините, посочени в чл. 70;

5. което се е отклонило от изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или от местата, където е било задържано като обвиняем в изпълнение на разпореждане на орган на съдебната власт;

6. обявено за издирване с цел задържане, както и по искане на друга държава във връзка с неговата екстрадиция или в изпълнение на Европейска заповед за арест;

7. в други случаи, определени със закон;

Чл. 72, ал. 2 ЗМВР в случаите по ал. 1 лицето може да бъде настанено в помещение за настаняване на задържани лица и спрямо него могат да бъдат взети мерки за лична сигурност, ако поведението му и целите на задържането налагат това;

Чл. 72, ал. 7 ЗМВР полицейските органи са длъжни незабавно да освободят лицето, ако основаниято за задържането е отпаднало;

Чл. 85, ал. 1 ЗМВР при изпълнение на служебните си задължения полицейските органи могат да използват физическа сила и помощни средства само когато това е абсолютно необходимо при:

1. противодействие или отказ да се изпълни законно разпореждане;

2. задържане на правонарушител, който не се подчинява или оказва съпротива на полицейски орган;

3. конвоиране на лице или при опит то да избяга, да посегне на своя живот или на живота и здравето на други лица;

4. оказване съдействие на други държавни органи или длъжностни лица, включително на контролорите на Европейската комисия, на които противозаконно се пречи да изпълняват задълженията си;

5. нападения срещу граждани и полицейски органи;

6. освобождаване на заложници;

7. групови нарушения на обществения ред;

8. нападения на сгради, помещения, съоръжения и транспортни средства;

9. освобождаване на незаконно заети обекти, ако им е разпорежено от компетентен орган;

10. вземане на мерки за осигуряване на лична безопасност по чл. 75, ал. 2;

Чл. 86, ал. 2 ЗМВР използването на физическа сила и помощни средства се съобразява с конкретната обстановка, характера на нарушението на обществения ред и личността на правонарушителя;

Чл. 86, ал. 3 ЗМВР в случаите по чл. 85 полицейските органи използват само абсолютно необходимата сила;

Чл. 86, ал. 4 ЗМВР, при използването на физическа сила и помощни

средства, полицейските органи вземат всички мерки за опазване живота и здравето на лицата, срещу които са насочени....“.

Основните оплаквания във въззивната частна жалба, съвпадащи до голяма степен и с тези, материализирани в частната жалба, с която е бил сезиран първостепенният съд са за несъразмерност на упражнената спрямо Д. от полицейските органи принуда за гарантиране изпълнението на техните задължения във въпросната сутрин на 10.11.20 година, която принуда е довела до причиняване не просто на болки и страдания, а на телесно увреждане, изразяващо се в счупване на зъб, /казано от Д. в показанията му/ и частично счупване на зъб, /отразено от повереника му в частните жалби/. За изясняване на този въпрос, органите на досъдебното производство са събрали множество доказателства – разпитани са всички свидетели очевидци, чийто показания, съдът коментира по-горе, преценено е представеното от самия жалбоподател съдебно-медицинско удостоверение, издадено на същата дата – 10.11.20 година, четири часа след претърсването в дома му, назначена е и съдебно-медицинска експертиза. С изключение на самия Д., нито един от свидетелите не поддържа да е видял насилие, довело до счупване, изцяло или частично на зъб, не са видели и кръв по устата на жалбоподателя или парче или цал зъб върху масата, където твърди, че такова, /или такъв/ е паднало. Съдебно-медицинското удостоверение също не отразява да е установено наличието на такова счупване, а следва да се отчете и обстоятелството, че винаги издаването на такова удостоверение е предшествано от снемане на подробно сведение /анамнеза/ от пациента, а след това продължава с извършването на обстоен личен преглед. Описани са телесни увреждания, които по вид, морфологични признаци и характер напълно отговарят на това да са получени от ожулване от белезници, каквито несъмнено са били поставени на китките на Д. и чието поставяне, без никакво съмнение не представлява надхвърляне на необходимата индивидуална превенция за конкретните обстоятелства и с оглед конкретното поведение на лицето. Съдебно-медицинската експертиза, изготвена четири месеца по-късно само потвърждава констатациите от удостоверението, което е напълно логично, доколкото вида на нараняванията не предполага възможност четири месеца след събитието да е възможно да се установят правно-значими и достатъчно достоверни медицински факти, различни от вече установените. Още по-малко такива, нови факти биха могли да се изяснят повече от две години след датата 10.11.20 година.

Доказателствата по недвусмислен начин установяват, че Р. Д. в силно фрустрираното си състояние е отказал да се подчини на полицейското разпореждане да не пречи на извършването претърсване в дома му, което е единствената причина да се стигне до прилагането на белезници и известна сила за успокояване на лицето. Установено е също, че веднага след като Д. е показал нужната доза спокойствие белезниците са му свалени и процесуално-следственото действие е протекло гладко и ако се съди по протокола от ПСД доста бързо.

Анализирайки доказателствата, въззивният съд приема, че осъществяването на индивидуалната превенция за спрямо свидетеля Р. Д. е включило в разглеждания случай мерки и средства напълно пропорционални на преследваната легитимна цел, да се осигури възможността за безпрепятствено и гладко осъществяване на започнатото процесуално-

следствено действие.

Основавайки се на поместените по-горе изводи по фактите и правото и обобщавайки, настоящият състав, подобно на първостепенния намира атакуваното Постановление на Софийска районна прокуратура за правилно и законосъобразно. В този смисъл оспореното пред настоящата инстанция Определение на Софийски районен съд, с което е потвърдено постановлението на прокурора също е правилно и законосъобразно и като такова следва да бъде потвърдено.

Воден от гореизложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 3332, постановено на 03.11.2022 година, по ЧН дело № 8161, с което Софийски районен съд е потвърдил Постановление на Софийска районна прокуратура, постановено на 13.06.2022 година, с което последната е прекратила наказателното производство по досъдебно производство № 92/2021 година, по описа на Следствен отдел на СРП, пр. преписка № 48748/2020 година, по описа на СРП.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

Преписи от определението да бъдат връчени на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____